

XI Sermo primus de sancto ioban-
ne euangelista.

Amantissimus
dñi habitat cōfidenter deu.
xxxij. **R**edit beatus

Greg. Reueremur amicos dei ut eos pa-
tronos in nostris necessitanb̄ habeamus:
debemus autē eos tripliciter reuereri. Nos
enim predicatorēs debemus eorum sanctita-
te sermonib̄ declarare. auditores sublimē
eorum vitam admirari. uterq; autem hoc ē
predicatorēs ⁊ auditores q̄rū est possibile e-
os imitari. Verba itaq; p̄posita duo. nobis
insinuāt. videlicet glorioſi huius p̄ncipis
multitudinē meritorū. Secūdo magnitudi-
nem premiorū. Primum ibi: amantissimus
Secūdo ibi: habitat r̄. Primum patet
in hoc sup̄latiuo amantissimus. Non enī ē
dubium quin ille qui p̄ ceteris amantissim⁹
habebat: copiosa merita componat. Et q̄
premia remetiunt ex meritis: iuxta illd̄ apo-
stol. Unusquisq; mercedē accipiet s̄m suuz
laborem. nec dubiū quin etiā nūc possideat
s̄m mēsuram meritorū copiosissimū cumu-
lum premiorū. Quā a deo p̄ ceteris aman-
tissimus habere p̄ venerabilem Bedam
lucide declarat. dicit enī sic. Diligebat ioban-
nem nō excepis ceteris singulari-
ter solum sed p̄ ceteris quos diligebat. fami-
liarius vnum quē specialis prerogatiua ca-
stitatis ampliori dilectione fecerat dignum
⁊ subiungit. Omēs quippe diligere se pro-
bat quibus ante passionē dixit. Sicut dile-
xit me pater: ⁊ ego dilexi vos. sed hunc pre-
omnib; dilexit. quia virgo electus ab ip̄o
go in eum permansit. Verum q̄ dñus a-
mor non sinit eum esse sine germine. idō si-
cut eum p̄ ceteris adamauit: sic eum etiā p̄
ceteris exaltauit. Exaltauit autē eum tripli-
sc; in vite sanctitate. sp̄alis p̄rogatiue clari-
tate. in mortis singularitate. Dec p̄ ordinē
p̄sequentes: primo exaltauit eum in vite sc̄ita-
te. ⁊ hoc in quatuor singl̄t eminētib; gratiis
sc; in corpis castitate. aie caritate. actōnum
sublimitate. ⁊ passionū nobilitate ⁊ trāquil-
litate. In his quatuor in viatorib; p̄ficitur
sanctitas huius vite in quib; iobannes sic

tit in sublimiori statu qui ab huius vite vi-
atorib; poterit cōprehendi. Primo exaltauit
eum deus dās ei in corpe sublimiorē statu
castitatis qui est pura virginitas que consi-
stet in voluntate actu ⁊ bitu. Voluntate quia
ab eo tpe quo vocatus adheſit dño nunquā
ad momentū extitit infirmata. qd̄ raro de a-
lijs virginib; est reprim. quin interdū rep̄-
tationib; vitre cedant. aliqñ saltem in affec-
tu a p̄posito castitatis recedat. Si autē nū-
q̄ habuit infirmā voluntatē. multo minus
admisit actualē carnalitatē. Nec solū in
his duob; s. voluntate ⁊ actu extitit incorru-
ptus. sed etiā virtutē castitatis traxit in ha-
bitum ut p̄pter solā telecratōem virtutis et
circūscripto merito sic viuere voluisset. dicit
enī Bern. Virtus qm̄ naturalis est cuz ve-
nit in aīam tanq̄ in locū suū tūc fidelit̄ ⁊ bñ
cum natura cōuenit ⁊ delectabiliter posside-
tur cū n̄lm̄ potius sit ei p̄miū q̄ in deo cō-
scia sui. Un̄ veraciter dicere potuit illud sa-
re quod scribit L. iob. ij. Tu scis dñe: q̄
mundā seruauī aīam meā ab omī cōcupia-
yñ cum tres sint status in eccl̄a sc; cōiuga-
lis. vidualis. virginalis. Iobānes virgo in
sublimiori statu deo obtulit corpus suū. Si
enī sup̄radicta virgo sacra longe mioris me-
riti teste deo de plena mōdicia potuit gratia-
ri. multo magis iobānes qui incomparabilē
sanctorū extitit plenam mundiciam habuit
in seip̄o. **S**ecūdo beatus iobannes
ad deum habuit caritatem ⁊ tantam quan-
tam nescio si quis maiorem habuit i hac vi-
ta. Magna autem caritas ostēdi non pote-
rit nisi per augmēta graduum ascendatur:
nec sup̄rema cognosci poterit nisi ad media
et infimas comparetur. Dicit enim beatus
Bernardus. Magna res amor est sed sunt
in eo gradus. Inter magnas autē caritates
tres iuueniū maxie quib; dñm diligebat
Est ei caritas nuditatis totalitatis integritatis.
alie due sūt caritas puritatis ⁊ equitatis:
q̄ p̄nūc obmittūt. Pr̄ia caritas ē nuditatis
q̄ tāto affcū rēdit in deū ut ab oībo mōi reb; ⁊
seculi actib; p̄terq; ab oī carnis p̄solatōe
denudet hōiem s̄l in oībo his admittēs: qd̄
offēdat oculos maiestatis. d̄ his q̄ hāc bñentē
d̄: amos. ij. Robust⁹ corde inf̄ for. nud⁹ sūt.

Amantissimus dñi habitat

p̄. exaltauit eum

Robustissimi em sunt valde qui carnalibus
 desiderijs ad plenum resistunt: nullam super-
 stantiam penitus admittentes sicut in cen-
 tibus per dei gratiam multi viuunt. sed adhuc for-
 sitan voluntas propria non est victa. quod tan-
 to est difficilius quanto intimius. **Secunda** ca-
 ritas est et de totalitatis que animam per pri-
 orem amorem et omnibus que non sunt de ex-
 tractam totam in deum rapit: ut deus diligat
 et se totum ex omni virtute. sanctis viribus in
 deum contractis. factusque sit sibi homo tanquam
 vas perditum: ut illi totus viuatur qui se totum
 reddidit. **Hinc** amorem requirebat dominus cum ma-
 dauit tunc vi. **Diligas** dominum deum tuum ex
 toto corde tuo et ex tota anima et ex tota fortitu-
 dine tua. quod etiam renouauit in noua lege: ut
 nunquam esset delibabile in eternum vicium. **Matth.**
 xij. **Tercia** est caritas integritatis. que non
 solum deum et se tota diligit. sed etiam iubet
 ut ipsum in omnibus membris suis diligamus. **ma-**
tes omnes primos ut nos ipsos: ut sicut de-
 us pro nobis res corpus et animam posuit. sicut
 et nos eadem primis exponamus. quod ipse **Jo-**
bannes meminit. **Jo. iij. c. xij.** **In** hoc co-
 gnouimus caritatem dei quomodo sicut ille pro
 nobis animam suam posuit. sic et nos demum
 pro fratribus animas ponere. **Nec** dubium quin io-
 hannes et homines dilexerit ut horat. **Q**ui si quis
 obijciat quod alij apostoli si eam amorem imo pe-
 trus maiorem habuerit cui dictum est a domino
Simon diligis me plus his? **R**espondeo quod li-
 cet alij discipuli in scola magistri cum ioha-
 ne congregati eque magnam et petrus maio-
 rem caritatem habuerit. iohannis tamen caritas
 tanto maior effecta est quanto in via meren-
 di in qua de die in diem augebatur pre om-
 nibus superiuit. **T**ercio iohannes
 stetit in altiori statu actionum nobilitate. de-
 rum quia actiones estimantur plus et minus no-
 biles secundum nobilitatem obiectorum. **I**deo beatus
 iohannes tres exercuit nobiles actiones que in-
 ter omnes alias propter nobilissimum obiec-
 tum altiores et nobiliores reputantur. et sunt
 iste predicatio sanctorum librorum conscriptio
 diuinorum contemplatio. quas tres actiones
 altiores diximus. quia facte sunt ad ecclesie
 edificationem et dei glorificationem. **D**e pri-
 ma eius actione: scilicet predicatione dicit

venerabilis Beda quod propter insuperabilem e-
 uangelisandi constantiam a domiciano ce-
 sare fuit in patmos insulam relegatus. **Q**ui
 autem actio predicandi sit nobilis valde mi-
 ras alias excellens patet per apostolum. **i. co-**
rint. iij. xij. **U**bi predicationem dilec-
 tioni et alijs pijs exercitijs prefert dicit. **Se-**
cretamini caritatem. emulamini spiritualia.
 magis autem ut propheteris. **E**t subiungit
Volo autem omnes vos loqui linguis. ma-
 gis autem propheterare. **N**am maior est qui
 propheterat quam qui loquitur linguis. **Q**ui enim
 loquitur linguis semetipsum edificat. qui au-
 tem propheterat ecclesiam dei edificat: **A**c si
 patenter dicat. **Q**ui loquitur linguis id est
 qui orat priuatum bonum facit. qui autem pro-
 pheterat id est predicat commune bonum fa-
 cit. **S**cimus autem quod commune bonum me-
 lius est quam priuatum. **D**e secunda autem eius
 acceptione videlicet librorum conscriptione
 patet. **Q**uia tres libros nobiles et ecclesie
 peritiles scripsit scilicet epistolas. apocali-
 et euangelium. **I**n primo de dei et proximi
 caritate. in secundo de presenti et futuro sta-
 tu ecclesie et eius qualitate. in tertio de diui-
 nitate disseruit. **D**e tertia vero actione scili-
 cet diuinorum contemplatione patet in apo-
 calipsi quam per reuelationem ihesu christi
 hauserat contemplando. et sic patet quomo-
 do agebat tres nobilissimas actiones
U **Q**uarto iohannes stetit in sublimio-
 ri genere passionis gaudenter sufferens om-
 nia que ob amorem ihesu christi sibi fuerant
 irrogata: obseruans diligenter magistri sui
 vestigia: qui ut ait apostolus. **P**roposito si-
 bi gaudio sustinuit crucem confusione con-
 tempra **H**ebreorum. **xij.** **E**t summo deside-
 rio anhelabat ut similia simili ex affectu pro-
 ter magistrum suscipere qualia magister su-
 stinuit propter eum ut fieret in eo quod scri-
 ptum est **S**apientie. **xij. capitulo.** **S**imi-
 li pena seruus cum domino afflicus est: et
 popularis homo regi similia passus. **P**er-
 tulit autem tria genera passionum: quas
 distinguendo vocare possumus scilicet ge-
 nerales. speciales. et singulares. **G**enerales
 passiones dicimus quas cum alijs aposto-
 lis pertulit qui cum eis legitur flagellatus.

Predicatio.

per tulit ea magna passio

ste iohannes exercuit tres actiones

Actu. v. Ceteris apostolis dimiserunt illos. Illi aut ibant gaudetes a conspectu rē. Speciales aut dicimus quas a domiciano protulisse legitur. a quo in doliū feruēns olei aīte portā latinā missus est. ille aut inde eruit illesus. Qui etiā alias iussus est venenum bibere: et nihil ei nocebat. Quas ideo spāles dicimus: quia licet solus eas suscipet. atq; tamē apli martires passi sunt filia et maiora. Singulares aut passiones iohānis illas dicimus quas iuxta crucem dñi stans protulit cum mg̃to amarissimas eius passiones. quas tam in corpore q̃ in corde dulcis ih̃sus protulit. ex amarissimo cōpassionis affectu faciēns suas. Omne enim dolorem quez magister in cruce protulit: ip̃e in animo susterebat. qui cordis sui et aīe intima penetravit: que videlz amaritudines tāto erāt vehemētiōres: quāto in aīma que mori non poterit pfundiores. cuius cōpassio in corde et ania tam immatūter seuebat ut pie credi possit: q̃ nulli martires extra in corpibz tantas amaritudines protulissent: adeo etiā ut ex sola cōpassionis amaritudine martir super oēs martires sit effectus. Et ideo has passioēs singulares diximus. quia in his nec primū silem visus est nec habere seq̃ntem. Quis enim cogitare sufficiat q̃ta miseria pectus eius repleuerat. cum dulcis magister super cuius pectus p̃iozi nocte dulciter deliciaōdo in cena recubuit. de cruce alloquēs ip̃m dulcissime matri recōmendauit dicens. Mulier ecce filius tuus. et ad eum. Ecce mater tua. Ex quorum verborz virtute ratio est hebetata. mens amaritudine inebriata. tota aīa in pfundum om̃is miserie cōsternata. Quis p̃ fundo cordis affectu clamabat illud Peritū. Quis mihi det ut ego moriar p̃ te. nec dubiū quin hoc ex omibz visceribz voluissz. Sic patet quomō deus exaltauit iohānem in vite sanctitate. Secūdo exaltauit eum in specialis p̃rogatiue claritate multa insignia singularis amicitie cum lās supeum inter quas tres tātum breuiter noiāmus. P̃io q̃ disciplinā que diligebat ih̃sus p̃gnōiare decuit. Sc̃do q̃ supra pectus eius in cena recubuit. tertio q̃ m̃tem eius et ip̃m matri in extreme mortis articulo recōmendare volu-

it. quoz nullum alicui ceteroz legimus enūnisse. Tercio exaltauit eum gloriose mortis singularitate. de qua dicit venerabilis Beda. Cum iohānes sciret sibi imminere diē recessus sui cōuocatis discipulis p̃ mota exhortationū ac post missa et celebratōz ad vltimū valefecit. deinde descendens in fossū sepulture sue locum: facta oratione appositus est ad p̃res suos. h̃c Beda. Oravit aut expansis manibz ad dñm dicens. Bone ih̃su inuitatus ad cōuitiū tuū ecce venio grās agēs. quia dignatus es me ad tuas epulas inuitare. scis q̃ ex toto corde desiderare te. Cūq; orōnem finisset tāta lux sup eum emicuit ut nullus in eum respicere posset. Recedēte aut luce fouea plena māna inuenit. qd̃ in illo loco vsq; in h̃c diē p̃seuerat atq; in fundo fouee instar minute arene terra laturare vidz sicut in fontibz cōtingit. hinc merito dicere possumus. Quis cognouit sensum dñi aut quis cōsiliari? fuit: ut dilecto suo tam mirabile vocatōnis grām exhiberet. Neq; quia d̃ Job. v. Nil bil fit in terra sine cā. ideo huius gr̃e causaz triplicē assignamus. Hoc em̃ factū credim̃ p̃pter eius mūdissimā castitatē. amarissimā cōpassibilitatē. dei liberalissimā voluntatē. Primā cām ponit Beda vbi cū dixit Apposuit est ad patres suos statim subdit. qui tā liber a dolore mortis q̃ a corruptōne carnis inuenit alienus. Sc̃dam causam dicimus amarissimam cōpassibilitatē. et quia hoc factozum auctoritatibz pbare non possumus ideo satis cōuenit ut hoc rōne ostēdamus. iudicabat enim dei benigna clemētia indignum ut beatus iohannes dulciori mortis amaritudine plecteretur. et quia sub cruce magistri stans compatiēdo et moriēdo quodammodo rebitum mortis exoluerat. placuit magistro ut in secunda morte sine lege moris. hoc est sine mortis amaritudie moreretur. Quod si hec ratō tanq̃ ab imperio posita non accipitur. rogo legentes ut eam habeant pro non dicta. Terciam causam dicimus dei liberalissimam voluntatem. Quis videlicet causam non est assignare. nec stulte inquirēti aliquam dare. cum ip̃e sit causa sc̃z causalissima omnium causarum.

2^a de exaltauit

nisi forte velimus illam causam assignare. quam deus per Esaiam. xliij. capi. exprimit. Quia complacuit sibi in illo anima mea. Sic patet quod gloriose mirificavit dominus sanctum suum exaltando illum apud primos suos ut ex parte dicat. Exaltavi electum de plebe mea. Sequitur secundum principale scilicet habitat confidenter. de quo in sequentibus dicemus: adiuuante ihesu christo

XII. Sermo secundus de eodem

Qui vicerit faciam illum columnam in templo meo. Apocalypsis. iij. dicit Bernardus. Hoc sermo monitos vos esse volo fratres neminem super terram absque reprobatione victurum: ut cui forte tolleratur aliqua securus aut magna pauidus expectat aliam ut non quod sibi in corpore mortis huius libertatem perfectam audeat polliceri. Necesse est enim ut veniant reprobationes. Quare quia nullus coronabitur: nisi qui legitime certauerit. Quomodo autem certabimus si deus qui impugnet. Quid mihi cum victoria si non sum in phlo. Ergo deus misericorditer nobiscum agens vult nos tribulationibus exerceri: ut quod virtuosus operibus a nobis non poterat extorqui: saltem laboriosis impugnationibus obtineat a nobis deus: et ideo sicut nec mare fluctibus sic nec vita hominis carere potest temptationibus: imo tot reprobationibus plena est ut non immerito tota ipsa nostra vita reprobatio appellatur dicente Job. vij. Multitudo est vita hominis super terram. Et quia gloriosus iste princeps iohannes perfecte vicit omnia. factus est columna in templo dei. hoc est in portionibus hominis domini collocatus ubi innixus super dilectum habitat confidenter. tanto nunc in presentibus preceteris sublimatus: quanto in via hac in meritis erigit exaltatus quem in verbis propositis ideo deus nobis ponit in exemplum: ac si delectet gloria premiorum ipsam imitemur in exercitiis meritorum dicens singulis et omnibus nobis eterna propositum scilicet qui vicerit etc. Ac si dicat. Qui vicerit sicut iohannes faciam eum columnam sicut iohannem. Non enim personarum acceptor est deus ut ait petrus. sed qui faciat quod ille accipiet sicut ipse. Verum quia nimis sublimata est gloria eius ut nec

cogitando nec loquendo fimbriam eius possumus attingere. Quid enim locustis cum gigante de quibus dicitur Numeri. xij. ca. Vidimus quosdam in terra promissionis de genere giganteo. quibus comparati quasi locuste videbamur. Ideo ne gloriosa eius premia quasi balbutiendo verbis vilius inquinemus ipsa cum reuerentia inclinamus: et premia eius quasi punctualiter tacta tractemus materiae que in manibus est ad nos miseros culices reflectentes. ut si de columnis templi celestis fieri non possumus. saltem de granis barene que tam in templi edificatione quam in columnarum erectione similiter necessaria est fieri studeamus. **R**esumemus ergo verbum propositum. qui vicerit etc. tria dicamus per ordinem. Primo de modo impugrandi. Secundo de modo vincendi. Tertio de fructu premiandi. De primo sciendum quod sunt septem que nos impugnant licet singulorum intentio sit diversa. scilicet deus. proximus. dyabolus. mundus. caro. homo seipsum. et opera virtuosa. Deus enim impugnando nos temptat ut perficiat. proximus ut noceat. dyabolus ut interficiat. mundus ut decipiat. caro ut inficiat. homo seipsum ut sibi satisficiat. bona opera ut homo ea perficiat. De primis tribus dicit beatus Bernardus. Alia a deo. alia a proximo. alia ab adversario sustinemus. De sequentibus tribus scilicet mundo carne ab homine in seipso. dicit beatus Bernardus. Impulsor hominis est mundus. caro homo ipse. mundus impulsat de veneno vanitatis. caro de deliciis voluptatis. homo ipse ut de peccato consensum voluptatis seu libertatis. Bonum vero opus quod est septimum nos impugnat per suam difficultatem. hec breuiter percurramus videndo quomodo singula nos impugnent. Primo ergo deus nos impugnat: et hoc aliquando in rebus per earum subtractionem aliquando in corpore per infirmitatem castigationem. aliquando in anima per gratie subtractionem. et hec omnia facit ut ad desideranda celestia nos inuitet. Secundo est dicendum quod proximus nos impugnat: videlicet in rebus nos spoliando. vel famam denigrando. vel etiam corpus vulnerando.